

Minister Finansów

Warszawa, 11 lipca 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 10437
Znak sprawy: FN1.054.8.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 10437 Pośła na Sejm RP, Pana Jarosława Sachajko, uprzejmie przedstawiam poniższe wyjaśnienia, przygotowane po zasięgnięciu opinii Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej „UKNF”).

Ad. 1

Na wstępie należy wskazać, że docelową formą wsparcia kredytobiorców posiadających kredyty mieszkaniowe, także w walutach obcych, jest Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (dalej: „Fundusz”). Został on utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej (dalej także: „ustawa o wsparciu”). Jego celem jest zapewnienie finansowego wsparcia kredytobiorcom, którzy na skutek obiektywnych okoliczności znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązani do spłaty rat kredytu mieszkaniowego, stanowiącego znaczne obciążenie dla ich domowych budżetów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wsparciu, kredytobiorcy mogą ubiegać się m.in. o zwrotne wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia ze środków Funduszu.

Wsparcie polega na przekazywaniu kredytodawcy (bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo – kredytowa) przez Bank Gospodarstwa Krajowego kwoty środków pieniężnych z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań kredytobiorcy z tytułu kredytu mieszkaniowego, przez okres nie dłuższy niż 40 miesięcy. Wysokość wsparcia określa się w złotych jako równowartość przewidywanych 40 miesięcznych rat kapitałowych i odsetkowych kredytu mieszkaniowego, z tym że jeżeli wysokość przewidywanej miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej jest wyższa niż 3000 zł, do określenia wysokości wsparcia przyjmuje się kwotę 3000 zł. Wsparcie lub pożyczka na spłatę zadłużenia mogą być przyznane jeżeli:

1) w dniu złożenia wniosku o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia co najmniej jeden z kredytobiorców posiada status bezrobotnego, lub

- 2) wartość wskaźnika RdD¹ przekracza 40%, lub
- 3) miesięczny dochód gospodarstwa domowego pomniejszony o miesięczne koszty obsługi kredytu mieszkaniowego nie przekracza:
- a) w przypadku gospodarstwa domowego jednoosobowego - dwuipółkrotności kwoty wskazanej w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaloryzowanej zgodnie z przepisami tej ustawy,
 - b) w przypadku gospodarstwa domowego wieloosobowego - iloczynowi dwuipółkrotności kwoty wskazanej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaloryzowanej zgodnie z przepisami tej ustawy, i liczby członków gospodarstwa domowego kredytobiorcy.

W odniesieniu do zwrotu przyznanego wsparcia pragnę poinformować, że zgodnie z art. 19 ustawy o wsparciu, rozpoczyna się on w miesiącu następującym po miesiącu, w którym upłynęły 2 lata od wypłaty ostatniej raty wsparcia lub pożyczki na spłatę zadłużenia i jest dokonywany w 200 równych, nieoprocentowanych miesięcznych ratach, płatnych do 15. dnia miesiąca na rachunek wskazany przez kredytodawcę. Kredytodawca informuje kredytobiorcę co najmniej 30 dni przed terminem wpłaty pierwszej raty zwracanego wsparcia lub zwracanej pożyczki na spłatę zadłużenia o wysokości miesięcznej raty, a także wskazuje numer rachunku, na który dokonuje się wpłat. Warto zauważyć, że w przypadku gdy kredytobiorca, bez opóźnienia w spłacie, dokona spłaty 134 rat, pozostałą część rat zwrotu wsparcia lub pożyczki na spłatę zadłużenia umarza się.

Ponadto należy zwrócić uwagę na brzmienie Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego, która została znowelizowana w grudniu 2019 r. Jedną z istotnych zmian było wprowadzenie wymogu uwzględnienia w ofercie banków kredytów zabezpieczonych hipotecznie oprocentowanych stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową (oprócz kredytów oprocentowanych zmienną stopą procentową). Należy jednak podkreślić, że ostateczny wybór rodzaju oprocentowania pozostaje decyzją kredytobiorcy.

Dodatkowo, w Rekomendacji S, zaleca się aby bank oferujący kredyty zabezpieczone hipotecznie oprocentowane okresowo stałą stopą procentową, wydłużał minimalny 5-letni okres, dla którego stopa procentowa jest stała. Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z założeniami Rekomendacji S, bank powinien rekomendować klientom detalicznym okres spłaty zobowiązań nie dłuższy niż 25 lat. W przypadku podjęcia przez klienta decyzji o dłuższym okresie spłaty, bank nie powinien udzielić kredytu, którego okres spłaty przekraczałby 35 lat. Nadmiernie wydłużony okres kredytowania powoduje istotny wzrost ryzyka po stronie kredytobiorcy i banku (wydłużenie okresu kredytowania skutkuje zarówno zwiększoną wrażliwością wysokości raty spłaty na zmiany stóp procentowych jak również niskimi kwotami spłaty kapitału w znacznej części życia produktu), jak też silny wzrost łącznych kosztów ponoszonych przez kredytobiorcę. Jednocześnie uzyskany w drodze wydłużenia okresu spłaty wzrost zdolności kredytowej lub obniżenie wysokości raty spłaty są niewielkie w stosunku do wzrostu kosztów obsługi oraz skali podejmowanego ryzyka.

¹ „Rata do dochodu” - stosunek wydatków kredytobiorcy związanych z obsługą miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej kredytu mieszkaniowego do miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy.

Jednocześnie należy podkreślić, że kredytobiorcy mogą na bieżąco korzystać z informacji zawartych na stronach Ministerstwa Finansów (<https://www.podatki.gov.pl/wsparcie-dla-kredytobiorcow>) gdzie znajdują się informacje na temat aktualnych rozwiązań w zakresie wsparcia w spłacie kredytów hipotecznych.

Ministerstwo Finansów cyklicznie informuje też na swojej stronie internetowej oraz poprzez media o dostępnych formach wsparcia w ramach Funduszu. Dla przykładu, na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy, na stronie internetowej Ministerstwa Finansów ukazały się m.in. następujące komunikaty:

- 31 stycznia 2025 r.: <https://www.gov.pl/web/finanse/jak-skorzystac-z-funduszu-wsparcia-kredytobiorcow> - Ministerstwo Finansów informowało o Funduszu wskazując go jako formę pomocy dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a muszą spłacać raty kredytu mieszkaniowego.

- 18 września 2024 r.: <https://www.gov.pl/web/finanse/pakiet-pomocy-dla-powodzian> - Ministerstwo Finansów informowało o możliwości wsparcia kredytobiorców poszkodowanych w powodzi, w ramach Funduszu.

Ministerstwo Finansów informowało również wielokrotnie o możliwościach skorzystania z rozwiązań wsparcia dla kredytobiorców, takich jak wakacje kredytowe oraz wspomniany wcześniej Fundusz. Jednym z komunikatów w tej tematyce jest informacja z dnia 6 maja 2024 roku: <https://www.gov.pl/web/finanse/ustawa-przedluzajaca-wakacje-kredytowe-na-2024-r-podpisana-przez-prezydenta>.

Działania informacyjne na bieżąco są wspierane aktywnościami na profilach własnych Ministerstwa w mediach społecznościowych.

Ad. 2

Zagadnienia związane z poziomem zadłużenia gospodarstw domowych oraz ich wpływem na konsumpcję i sytuację materialną są monitorowane na bieżąco. Dane statystyczne dotyczące tych kwestii są dostępne m.in. na stronie Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), który prowadzi regularne analizy w tym zakresie.

Ad. 3 i 4

Każdego roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) przekazuje do każdego z sektorów rynku finansowego zalecenia w sprawie polityki dywidendowej banków komercyjnych, banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, towarzystw funduszy inwestycyjnych, powszechnych towarzystw emerytalnych oraz domów maklerskich. Zalecenia te są również publikowane na stronie internetowej UKNF.

Celem polityki dywidendowej jest zapewnienie stabilności polskiego sektora finansowego poprzez dostosowywanie bazy kapitałowej podmiotów nadzorowanych do poziomu ponoszonego przez nie ryzyka oraz ochrona odbiorców usług finansowych tych podmiotów. Dopuszczalna wysokość dywidendy jaką banki mogą wypłacić jest uzależniona od spełnienia kryteriów zdefiniowanych w zaleceniach KNF. Kryteria te dotyczą m.in. oceny otrzymanej ramach Badania i Oceny Nadzorczej, poziomu dźwigni finansowej i współczynników kapitałowych, jakości kredytowej portfela należności od sektora niefinansowego, wielkości portfela walutowych kredytów mieszkaniowych.

Stanowisko KNF ws. polityki dywidendowej w 2025 r. dostępne jest pod linkiem: https://www.knf.gov.pl/?articleId=91719&p_id=18.

Ad. 5

Wysokość oprocentowania kredytów w głównej mierze zależy od poziomu podstawowych stóp procentowych (różniących się znacząco w poszczególnych krajach UE) oraz stosowanych przez banki marż kredytowych (również znacząco się różniących w zależności od jurysdykcji, w której bank funkcjonuje).

Marża kredytowa ma za zadanie pokryć oczekiwane koszty ryzyka kredytowego oraz koszty operacyjne, jak również uwzględniać inne rodzaje ryzyka, które wiążą się z udzielaniem kredytów, jak np. ryzyko prawne i ryzyko płynności, czynniki o charakterze regulacyjnym oraz elementy specyficzne dla danego rodzaju kredytu, np. w przypadku kredytów o okresowo stałej stopie procentowej, marża kredytowa może uwzględniać także koszt ryzyka wcześniejszej spłaty kredytu. Porównanie wysokości oprocentowania kredytów i stosowanych marż kredytowych pomiędzy krajami wymaga uwzględnienia charakterystyki tych rynków i obowiązujących w nich rozwiązań regulacyjnych. W odniesieniu do kredytów mieszkaniowych, w poszczególnych krajach mogą dominować różnego typu kredyty (np. wyłącznie zmiennoprocentowe) lub występować odmienne rozwiązania dotyczące rekompensat w przypadku wcześniejszej spłaty. Dla porównania wysokości marż pomiędzy krajami UE pomocne będzie opracowanie NBP „Raport o stabilności systemu finansowego – Czerwiec 2025 r.”, w którym na str. 51-54 takie porównanie zostało uwzględnione.

W opinii UKNF z ostatecznymi wnioskami wynikającymi z porównania należy się zgodzić. W ujęciu historycznym marże kredytowe w Polsce kształtują się obecnie poniżej długoterminowej średniej. Są one jednak wyższe niż - średnio - w innych krajach UE, co częściowo wynika z czynników specyficznych dla polskiego sektora bankowego. Po uwzględnieniu tych czynników - podatku bankowego od aktywów (co do zasady kompensacja kosztu tego podatku prowadzi do wzrostu marży kredytu o ok. 0,4 p.p.) oraz kosztów ryzyka przedpłat (może on wynosić ok. 0,5-1 p.p. - wyliczenie na podstawie porównania różnic w marżach dla kredytów oprocentowanych według stopy zmiennej i okresowo stałej), które w Polsce są uwzględniane w momencie udzielania kredytu i obciążają wszystkich kredytobiorców, a nie tylko tych faktycznie nadpłacających kredyty - marże nie odbiegają istotnie od średniej dla krajów UE, chociaż nadal ją przewyższają.

UKNF zwraca dodatkowo uwagę, odnosząc się do fragmentu interpelacji „(...) sektor bankowy generuje rekordowe zyski, sięgające w 2025 roku ponad 40 miliardów złotych (...)”, że nie można przed zakończeniem roku 2025 określić z góry, jakie zyski zostaną osiągnięte przez sektor bankowy w roku 2025. W szczególności mając na uwadze ostateczną decyzję Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych (w lipcu 2025 o 25 pkt. bazowych).

W zakresie struktury marż bankowych warto zauważyć, że są one kształtowane przede wszystkim przez politykę poszczególnych banków, wynikającą z przyjętych modeli biznesowych, uwarunkowań rynkowych oraz obowiązującego otoczenia regulacyjnego.

Ad. 6

W warunkach podwyższonego kosztu pieniądza, będącego konsekwencją cyklu zacieśniania polityki monetarnej w latach 2022–2024, obserwujemy istotne napięcia w zakresie dostępności finansowania zewnętrznego dla sektora przedsiębiorstw, w szczególności mikro, małych i średnich firm. Wysokie oprocentowanie kredytów, przy relatywnie niskiej rentowności inwestycji w sektorze MŚP, skutkuje ograniczeniem skłonności do podejmowania nowych projektów rozwojowych.

Zgodnie z wynikami ankiety NBP nt. sytuacji na rynku kredytowym (II kwartał 2025 r.) banki odnotowały wzrost popytu na kredyty w sektorze MŚP, szczególnie krótkoterminowe (procent netto: +25%), przy jednoczesnym spadku zapotrzebowania na finansowanie inwestycji (-16%), co może wskazywać na przesunięcie struktury finansowania w stronę kapitału obrotowego. Złagodzone warunki kredytowania MŚP, w tym marże i pozaodsetkowe koszty, głównie z powodu presji konkurencyjnej. Wzrost popytu na kredyt był motywowany m.in. spadkiem wykorzystania środków własnych i emisji papierów dłużnych oraz potrzebą finansowania zapasów i kapitału obrotowego.

Zgodnie z danymi GUS, nakłady brutto na środki trwałe w I kwartale 2025 r. wyniosły 117,7 mld zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o ponad 48% względem IV kw. 2024 r. (226,5 mld zł) i wzrost o 9,5% r/r.

Z danych KNF za kwiecień 2025 r. wynika, że wartość portfela kredytów dla przedsiębiorstw ogółem wzrosła o 5,2% r/r, jednak dynamika kredytów dla MŚP była niższa niż dla dużych podmiotów. Średnie oprocentowanie kredytów obrotowych dla firm utrzymuje się na poziomie 10–12%, co w warunkach niskiej marży inwestycyjnej może skutecznie ograniczać zdolność do realizacji projektów rozwojowych.

Ogółem można stwierdzić, że mimo formalnego łagodzenia polityki kredytowej przez banki, wysokie koszty finansowania nadal ograniczają aktywność inwestycyjną MŚP, co może pośrednio wpływać na dynamikę eksportu i zatrudnienia. Głównym źródłem finansowania inwestycji pozostają środki własne, natomiast obserwowany wzrost popytu na kredyt dotyczy przede wszystkim potrzeb płynnościowych, a nie inwestycyjnych.

Ad. 1 (7)

Aktualnie Ministerstwo Finansów nie prowadzi prac nad koncepcją wprowadzenia do polskiego systemu podatkowego tzw. podatku od nadmiarowych zysków banków, a działania analityczne Ministerstwa Finansów ukierunkowane są na zapewnienie efektywności obecnie istniejących rozwiązań systemu podatkowego. Jednocześnie wskazujemy na udzieloną w kwietniu 2025 r. odpowiedź na interpelację poselską nr 8812², w której odniesiono się do sytuacji podatkowej sektora bankowego.

Ad. 2 i 3 (8 i 9)

² <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=8812>.

Ministerstwo Finansów monitoruje rozwiązania stosowane w innych krajach UE. Ponadto należy wskazać, że sytuacja na rynku kredytów jest stale monitorowana i dyskutowana w ramach Komitetu Stabilności Finansowej, w skład którego obok Ministerstwa Finansów wchodzi również Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego i Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Ponadto Ministerstwo Finansów jest także aktywnym uczestnikiem prac Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR). Reforma pozostaje w zgodzie z globalnymi działaniami podejmowanymi w różnych krajach, zmierzającymi do zastępowania stawek typu IBOR stopami wolnymi od ryzyka (ang. *risk-free rate*) obliczanymi wyłącznie na podstawie rzeczywistych transakcji. Konstrukcja tego typu wskaźników zapewnia najbardziej jednoznaczne i czytelne odwzorowanie rynku, którego pomiar jest celem. W wyniku dotychczasowych prac NGR, Komitet Sterujący NGR podjął decyzję o wyborze POLSTR jako docelowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, który ma zastąpić wskaźnik referencyjny WIBOR w sytuacji zaprzestania jego opracowywania.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu